

Фиқҳ дарслари (141-дарс). Жума хутбасида жим туриңг!

16:30 / 17.06.2021 4165

«Қүёш чиқаётганда, қиёмда турғанда ва ботаётганда намоз үқиши, тиловат саждаси қилиш ва жаноза намози үқиши жоиз әмас.

Бу ҳукмнинг далили қуидаги:

يٰلِعْ هـ لـلـا هـ لـلـوـسـرـ نـاـكـتـأـعـأـسـ ثـالـثـ هـ لـلـوـقـيـ رـمـأـعـأـسـ ثـالـثـ هـ بـقـعـنـعـ
عـلـطـاتـ نـيـحـ :اـنـاـتـوـمـ نـهـيـفـ رـبـقـنـ نـأـ وـأـنـهـيـفـ يـلـصـنـ نـأـاـنـأـهـنـيـ مـلـسـوـ
لـيـمـاتـ يـتـحـ رـيـهـ طـلـاـمـئـاـقـ مـوـقـيـ نـيـحـ وـأـعـفـتـرـتـ يـتـحـ ئـغـزـابـ سـمـشـلـاـ
اـلـإـعـامـجـلـاـ يـوـرـ بـرـغـتـ يـتـحـ بـوـرـغـلـ سـمـشـلـاـ فـيـصـنـتـ نـيـحـ وـسـمـشـلـاـ
يـرـأـخـبـلـاـ.

Уқба ибн Омир розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бизларни уч соатда намоз үқишидан ва ўлганларимизни қабрга қўйишдан наҳий қилар эдилар: қүёш чиқаётганда, ҳатто кўтарилиб бўлгунча, кун тиккага келган пайтда, ҳатто қүёш мойил бўлгунча ва қүёш ботишга йўлланиб, то ботиб бўлгунча».

Бухорийдан бошқалар ривоят қилишган.

Фақат ўша куннинг асри бундан мустасно.

Уни қуёш ботаётганда ҳам ўқиса бўлади. Кечга қолдиргани учун гуноҳ ёзилади, аммо намози намоз бўлаверади.

Аммо бир одам бомдод намозига кеч қолса, қуёш чиқмай туриб бир ракъатини ўқиса, сўнгра қуёш чиқиб қолса, намози бузилади.

Лекин бир киши кеч қолиб, асрнинг бир ракъатини ўқиганидан кейин қуёш ботиб қолса, намози ботил бўлмайди. У намозини ўқишда давом этаверади. Намоз тугал бўлади.

Мазкурлар имом хутбага чиққанда макрухдир.

Яъни имом жума, ийд, ҳаж, кусуф ва хусуф намозлари хутбасига чиққанида намоз ўқиш, тиловат саждаси қилиш ва жаноза ўқиш макрухдир, чунки бу пайтларда мазкур нарсалар билан машғул бўлиш хутбани эшитишга халал беради. Ундан юз ўгиришга ўхшаб қолади.

«إِلَّا قَرْبَةً مَلَسَنْ وَهِيَ لِعْنَةٌ لِلْمُلْكِ لِلْمُلْكِ يَبْأَنْ عَوْرَةً تَوْعِلْ دَقَّةً فُبُطْحَى مَأْمُولًا وَصَنْلَأَةً حُمْمَى كَبْحَ أَصْلَتْ لَقَدْنَأَةً سَمْحَى».

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Жума куни имом хутба қилаётганида шеригингга «Жим тур», десанг, лағв қилибсан», дедилар».

Бешовлари ривоят қилишган.

Лағв – беҳуда, бефойда, маза-матрасиз гап-сўзлар ва хатти-ҳаракатлар.

Мана шу ҳадис ҳанафийларнинг «Имом хутба қилиши учун минбарга чиққанидан кейин намоз ўқиш ҳаром», деган қавлларига энг кучли далиллардан биридир. Бирорга «Жим тур», дейиш амри маъруф. Амри маъруф – фарз. Фарз амални қилиб бўлмаганидан кейин, суннат ўқиш жоиз бўлмаслиги турган гап.

Баъзилар қуийдаги ривоятни далил қилиб, имом хутба қилиб турган бўлса ҳам, таҳийёти масжид намозини ўқиб олиш зарур, деган тушунчага

борадилар.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди